

Андрей Арсеньевич Тарковский

Apja Arszenyij Alekszandrovics Tarkovszkij (1907-1989), arab fejedelmi ősökkel rendelkező költő, műfordító, anyja Marija Ivanovna, nyomdai korrektor volt.

**Andrej Arszenyevics
Tarkovszkij**

A gyermek 1932. április 4-én, Zavrajevo városkában született. Húga, Marina, 1934-ben született. Egy évvel később apjuk elhagyta családját.

A háború alatt kitelepítik őket Jurjevecbe; két év múlva térhetnek vissza Moszkvába.

14 éves kora után Andrejt tuberkulózissal kórházban kezelik.

A gimnáziumban zenét és festészetet, utána a Keleti Nyelvek/Tudományok Intézetében arab nyelvet tanul.

1954-ben Szibériába utazik egy geológus expedícióval.

1955-ben kezdi tanulmányait a Moszkvai Filmfőiskolán, ahol Mihail Romm osztályába került.

Megnősül, felesége főiskolai társa, Irma Rauch lesz.

28 évesen írja első forgatókönyvét, mely diplomamunkája is.

1962-ben fejezi be első nagyfilmje, az *Iván gyermekkora* forgatását.

1963-ban kezdi el az *Andrej Rubljov* forgatókönyvének írását; a film 1966-ban készül el, ám csak 1971-ben kezdik forgalmazni.

1970-ben – válása után – újrահázasodik Larissza Jegorkina színésznővel; Mjasznojeba költöznek. Augusztus 7-én születik Andrej fiuk.

35 éves korától Tarkovszkij Moszkvában forgatókönyvírást és rendezést tanít.

1968-ban kezdi el életrajzi elemeken alapuló forgatókönyvét, melynek tervezett címe: *Egy fehér, fehér nap* volt.

Tarkovszkij 7 nagyfilmet forgat élete során, ez a középső: a választóvonal; erre lehet tükrözni életművét. Filmjeit átszövik a keleti költészetből, a keresztény irodalomból, apja verseiből vett idézetek.

42 éves a film forgatásakor, amelyet egy év múlva mutatnak majd be *Tükör* címen.

1976-ban, Moszkvában színre viszi a *Hamletet*.

1977-ben kezdi forgatni a *Sztalkert*. Közben szívrohamot kap. A következő év elején a felvett anyag tönkremegy, újra szívrohamot kap. A filmet – némi változtatással – másodszor is leforgatják.

Tarkovszkij második infarktusa után kezdte Rudolf Steiner életművét tanulmányozni.

1979-ben új forgatókönyvön dolgozik: a *Nosztalgián*.

Októberben meghal édesanyja.

49 évesen Angliában és Svédországban tesz körutat.

1982-ben kezdik Olaszországban forgatni a *Nosztalgiát*.

Londonban a *Borisz Godunov* operát rendezi.

Elkezd az *Áldozathozatal* forgatókönyvének írását.

1984 júliusában Tarkovszkij Olaszországban bejelenti, hogy feleségével nem tér vissza a Szovjetunióba. Fiát, Andrejt, a hatóságok ekkor még nem engedik ki.

1984. nov. 8., Stockholm

„Rövidfilmet fogok forgatni Rudolf Steinerről.”

1985-től Berlinben lakik, majd Svédországban forgat.

1985. aug. 3., Stockholm
„Megrendezni az *Evangéliumot* (Steiner).”

1985. szept. 8., Stockholm
„Kapcsolatba kell lépnem antropozófusokkal.”

Az év vége felé komoly fájdalmai vannak; a Stockholmban végzett vizsgálatok tüdőrákot állapítanak meg. Januártól Párizsban kezelik.

1986. jan. 27., Párizs
„Ha valóban tudok majd dolgozni, akkor választanom kell a *Hamlet*, a *Szt. Antal* és Steiner *Evangéliuma* között.”

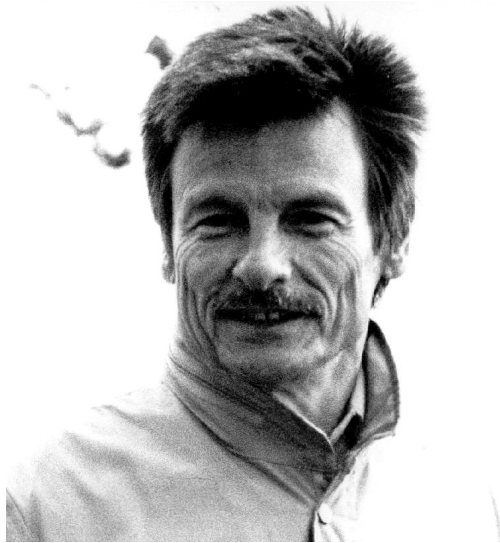
1986. jan. 28., Párizs
„*Golgota*. Steiner *Evangéliuma*. A festők mindenkor saját otthonuk háttérével festették meg a Golgotát, és ez a legkevésbé sem változtatta meg a mű jelentését, nem csökkentette jelentőségét. Gondolkodnom kell az anyagon, a kor háttérén...”

1986. jan. 31., Párizs
„Melyiket válasszam, ha élek még: *A Jelenések Könyvét*, vagyis a *Szent János Patmosz szigetét*? *A Hamletet*? *A Szt. Antalt*? *A Golgotát*? [...] Steiner *Evangéliuma*? Mennyiben az enyém? Bárcsak az enyém lenne! De meg tudom-e rendezni? És mi lenne, ha nem a teljes *Evangéliumot* rendezném meg, hanem csak az egyik evangéliumi epizódot? Túlságosan földhözragadtan lehetne csak? Az mindenesetre világos, hogyha Isten is úgy akarja és rendezhetek, akkor az a legfontosabb, hogy azt rendezzem meg, amire képes vagyok.”

Cannes-ban az *Áldozathozatal* kapta a zsűri különdíját.

Július 7-től Tarkovszkijt antropozófiai klinikán kezelik Baden-Badenben. Állapota jelentősen javul, augusztus vége felé ki is engedik. Ám ez a gyógy mód már elkésettnek bizonyult.

1986. december 29-én, Párizsban, Andrej Tarkovszkij lelke visszatért Teremtőjéhez. A Sainte Geneviève des Bois ortodox temetőjében helyezték örök nyugalomra.

„Európa egyetlen keresztény filmrendezője”
(M. Antonioni)

Filmjei

Иваново детство; Iván gyermekkora

Андрей Рублёв; Andrej Rubljov

Солярис; Solaris

Зеркало; Tükör

Сталкер; Sztalker

Ностальгия; Nosztalgia

Жертвоприношение; Áldozathozatal

Írásai

Die versiegelte Zeit (1989); A megörökített idő (Budapest, 1998)

Martyrolog I-II. (1989); Napló (Budapest, 2002)